॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ स्वाध्यायं एषां देवत्वं तप एषां सतामिव । मरणं मानुषो भावः परीवादोऽसतामिव । १७२१५

॥ यक्ष उवाच ॥ किं क्षत्त्रियाणां देवत्वं कश्च धर्म्मः सतामिव । कश्चैषां मानुषो भावः किमेषामसतामिव ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ दृष्वस्त्रमेषां देवत्वं यज्ञ एषां सतामिव । भयं वै मानुषो भावः परित्यागोऽसतामिव ।

॥ यक्ष उवाच ॥ किमेकं यज्ञियं साम किमेकं यज्ञियं यजुः । का चैका वृणुते यज्ञं कां यज्ञो नातिवर्त्तते ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ प्राणो वै यज्ञियं साम मनो वै यज्ञियं यजुः । ऋगेका वृणुते यज्ञं तां यज्ञो नातिवर्त्तते ।

॥ यक्ष उवाच ॥ किं स्विदावपतां श्रेष्ठं किं स्विन्निवपतां वरं । किं स्वित् प्रतिष्ठमानानां किं स्वित् प्रसवतां वरं । १७२२०

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ वर्षमावपतां श्रेष्ठं वीजन्निवपतां वरं । गावः प्रतिष्ठमानानां पुत्रः प्रसवतां वरः ।

॥ यक्ष उवाच ॥ इन्द्रियार्थाननुभवन् बुद्धिमान् लोकपूजितः । सम्मतः सर्व्वभूतानामुच्छ्वसन् को न जीवति ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ देवताऽतिथिभृत्यानां पितॄणामात्मनश्च यः । न निर्व्वपति पञ्चानामुच्छ्वसन्न स जीवति ।

॥ यक्ष उवाच ॥ किं स्विद्गुरुतरं भूमेः किं स्विदुच्चतरञ्च खात् । किंस्विच्छीघ्रतरं वायोः किं स्विद्बहुतरं तृणात् ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ माता गुरुतरा भूमेः खात् पितोच्चतरस्तथा । मनः शीघ्रतरं वाताच्चिन्ता बहुतरी तृणात् । १७२४५

॥ यक्ष उवाच ॥ किं स्वित् सुप्तं न निमिषति किं स्विज्जातं न चोपति । कस्य स्विद्धृदयं नास्ति किं स्विद्वेगेन वर्द्धते ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ मत्स्यः सुप्तो न निमिषत्यण्डं जातं न चोपति । अश्मनो हृदयं नास्ति नदी वेगेन वर्द्धते ।

॥ यक्ष उवाच ॥ किं स्वित् प्रवसतो मित्रं किं स्विन्मित्रं गृहे सतः । आतुरस्य च किं मित्रं किं स्विन्मित्रं मरिष्यतः ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ सार्थः प्रवसतो मित्रं भार्य्या मित्रं गृहे सतः । आतुरस्य भिषङ्मित्रं दानं मित्रं मरिष्यतः ।

॥ यक्ष उवाच ॥ कोऽतिथिः सर्व्वभूतानां किं स्विद्धर्म्मः सनातनः । अमृतं किं स्विद्राजेन्द्र किं स्वित् सर्व्वमिदं जगत् । १७२५०

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ अतिथिः सर्व्वभूतानामग्निः सोमो गवामृतं । सनातनोऽमृतो धर्म्मो वायुः सर्व्वमिदं जगत् ।

॥ यक्ष उवाच ॥ किं स्विदेको विचरते जातः को जायते पुनः । किंस्विद्धिमस्य भेषज्यं किं स्विदावपनं महत् ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ सूर्य्य एको विचरते चन्द्रमा जायते पुनः । अग्निर्हिमस्य भेषज्यं भूमिरावपनं महत् ।

॥ यक्ष उवाच ॥ किंस्विदेकपदं धर्म्म्यं किंस्विदेकपदं यशः । किं स्विदेकपदं स्वर्ग्यं किंस्विदेकपदं सुखं ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ दाक्ष्यमेकपदं धर्म्म्यं दानमेकपदं यशः । सत्यमेकपदं स्वर्ग्यं शीलमेकपदं सुखं । १७२५५

॥ यक्ष उवाच ॥ किं स्विदात्मा मनुष्यस्य किं स्विद्दैवकृतः सखा । उपजीवनं किं स्विदस्य किं स्विदस्य परायणं ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ पुत्रआत्मा मनुष्यस्य भार्य्या दैवकृतः सखा । उपजीवनञ्च पर्ज्जन्यो दानमस्य परायणं ।

॥ यक्ष उवाच ॥ धन्यानामुत्तमं किं स्विद्धनानां स्यात् किमुत्तमं । लाभानामुत्तमं किं स्यात् सुखानां स्यात् किमुत्तमं ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ धन्यानामुत्तमं दाक्ष्यं धनानामुत्तमं श्रुतं । लाभानां श्रेष्ठमारोग्यं सुखानां तुष्टिरुत्तमा ।

॥ यक्ष उवाच ॥ कश्च धर्म्मः परो लोके कश्च धर्म्मः सदाफलः । किं नियम्य न शोचन्ति कैश्च सन्धिर्न जीर्य्यते । १७२६०

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ आनृशंस्यं परो धर्म्मस्त्रयीधर्म्मः सदाफलः । मनो यस्य न शोचन्ति सन्धिः सद्भिर्न जीर्य्यते ।

॥ यक्ष उवाच ॥ किन्नु हित्वा प्रियो भवति किन्नु हित्वा न शोचति । किन्नु हित्वाऽर्थवान् भवति किन्नु हित्वा सुखी भवेत् ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ मानं हित्वा प्रियो भवति क्रोधं हित्वा न शोचति । कामं हित्वाऽर्थवान् भवति लोभं हित्वा सुखी भवेत् ।

॥ यक्ष उवाच ॥ किमर्थं ब्राह्मणे दानं किमर्थं नटनर्त्तके । किमर्थं चैव भृत्येषु किमर्थं चैव राजसु ।